

Gordon W. Allport

LESZ-E VALAHA AZ EMBERISÉGBŐL EGYETLEN NAGY SAJÁT CSOPORT?

(Részlet)

Az emberiséghez fűződő kötelékek kialakulása megy a legnehezebben. Ez a gondolat részben helytálló. Úgy tűnik, hogy sajátos nehézségek merülnek fel, ha arra gondolunk, hogy az egész emberiséget átfogó egységből egyetlen nagy saját csoportot kovácsoljunk. Az egységes világállam eszméjében aligha kétséges leküzdeni az idegen érzéseket. Saját kultúrája szabja meg számára, hogy mi a helyes, és mi az illendő. Elkerülhetetlen, hogy a más nyelveket, más szokásokat ne vélje idegenszerűnek, és ha nem tartja azokat alacsonyabb rendűnek, valószínű, hogy kicsit abszurd vagy fölösleges színben látja őket.

Az ismert iránt szinte reflexszerűen fellépő elfogultság valamennyiünkre jellemző.

Számos ember szemében a faj fogalma uralkodó szerepű lett, elég, ha csak az „árja faj” fanatikus híveire vagy egyes elnyomott fajok tagjaira gondolunk. Ma az a helyzet, hogy a faj és az emberiség eszméje közötti ütközet egyre inkább olyan kérdéssé válik, melynek megoldása sorsdöntő az emberi történelem számára. Azzal a kérdéssel kell szembenéznünk, hogy az emberiséghez fűződő kötelékek kialakíthatóak-e, még mielőtt a fajok közötti háború kirobbanna?

Elméletileg ennek nincs akadálya, mivel van egy olyan pszichológiai biztosíték, mely hatásosan felhasználható, ha idejében felismerjük a módját. Ez a biztosíték abban áll, hogy a *koncentrikus csoportkötelékeknek nem feltétlenül kell összeütközniük egymással*. Ha egy nagyobb csoporthoz fűznek bennünket szálak, ebből még nem következik, hogy a kisebb csoporthoz fűződő szálaknak el kell szakadniuk.

Csepeli György fordítása

